

ПРОГРАМ

(Неки аспекти виђења будуће улоге и активности Високог савета судства)

Стратегија реформе правосуђа даје солидну основу и за поспешивање улоге и активности Високог савета судства али и уз уважавање свих добронамерних примедби и предлога који долазе са стране судија, домаћих и страних институција и учесника у судовању.

Дате напомене су само скроман покушај у наведеном правцу.

Оне би се могле поделити на оне које се тичу евентуалних измена и допуна садашњих решења везаних за саму улогу односно надлежност Високог савета судства и оне коју ту улогу и активности излажу у потпуној мери у виду стручне и шире јавности.

У првом случају заложио бих се за доследнија решења у погледу саме надлежности и независнијег њиховог спровођења, тако да то у пуној мери одржава Уставом утврђени положај судске власти.

То би било решење да избор чланова Високог савета судства буде у потпуности у рукама судске власти, бар у оном делу који се тиче чланова из редова судија. Значи, изборна комисија би утврђивала коначне резултате и проглашавала изабране чланове из реда судија.

Предложио бих и измене одредаба везаних за територијалну заступљеност, а не само оне везане за покрајине, по цену повећања броја чланова Савета.

Такође, надлежност Савета би била потпуније одређена и у домену обезбеђивања и распоређивања финансијских средстава (зарада, опремања, у почетку барем у мери у којој има надлежност код стручног усавршавања). Измењену надлежност Савета видим и код избора председника судова и њихових мандата, односно то би било у рукама самих судија, где би Високи савет проводио претходни изборни поступак.

Међутим, то истовремено значи и преузимање и потпуније одговорности за ефикасно и правично судовање, функционисање како судске власти као целине тако и њених сегмената, а посебно судија.

Наведено би се обезбедило кроз давање решења како уставног тако законског карактера, односно ово би се обезбедило кроз давање решења приликом

измена како Устава, закона и подзаконских аката, што је иначе у складу са ставовима извршне и законодавне власти.

С обзиром на досадашње проблеме, предложио бих и одређене промене начина избора почев од начина пријављивања, а потом и самога поступка избора кандидата.

Тако пријаве кандидата би морале бити у форми обрасца где би биле изведене на видело информације о кандидату као што су: професионална способност, радна етика, карактер, независност, одлучност, правичност, интегритет, оспособљеност и вештина баратања са случајевима, нарав, уважавање странака и заступника, правно искуство, образовање и ученост, да ли су завршени предвиђени образовни програми за судијског кандидата, а ако не, када се то очекује и сл.

Посебно ако се ради о кандидату који је већ судија прибавља се мишљење Адвокатске коморе као и судија суда вишега степена који су упознати са ефикасношћу рада кандидата (значи не целога колегијума), професионалном способношћу и личношћу. Добро је узети у обзир и активност кандидата ван судовања, као што су стручни радови, расправе и иступање на професионалним скуповима као и мишљења у вези тога, ако постоје.

Пријаве кандидата биле би истакнуте на сајту Високог савета судства и у одређеном примерном року тако да јавност, посебно стручна и професионална би могла или имала право да стави одређене предлоге, па и примедбе о којима би кандидати одмах били обавештени.

Високи савет би имао овлашћење, да у правцу провере одређених навода, постави захтеве према одређеним државним агенцијама, чији би извештаји такође одмах били кандидату презентирани пре интервјуа са њим.

Високи савет судства у зборном саставу интервјуише кандидата, а након почетка интервјуа кандидат више нема могућности да повуче кандидатуру.

Интервју је редовно јаван и може бити (по посебној одлуци Савета) сниман и сликом преношен или у целини или у сажетом облику презентирани јавности, код избора посебно (или само) председника судова и судија суда највишег степена.

Сматрам да овакво инсистирање на јавности је у многоне гарант објективности учињеног избора без непожељног утицаја структура које нису институционализоване у Закону о уређењу судова и Закону о судијама.

По избору Савет би писмено обавестио изабране и неизабране кандидате.

Неизабрани кандидати би имали право у року (7-15 дана), захтевати поновно разматрање, поновни интервју и доставу додатог материјала.

Савет нема обавезу да изврши избор свих оглашених места, ако нађе, да пријављени кандидати не испуњавају све тражене услове огласа.

Напред дата могућа решења су ослоњена и на одређена искуства код избора носиоца правосудне функције и у другим земљама за које се несумњиво може рећи да припадају кругу земаља са дугом демократском традицијом.

Како налазим да претходна разматрања нису удаљена од циљева постављених Стратегијом реформе правосуђа и Акционог плана за њено спровођење, то мислим да би евентуално могла наћи места у неким измењеним или допуњеним решењима, који ће иначе бити предмет расправе управо у наведеном правцу.

Поред наведеног, налазим, да би било корисно с обзиром на досадашња искуства у скоријој будућности преиспитати утврђену мрежу судова са становишта посебних резултата у ефикасности, економичности и оно што је важно оствареног степена приступности грађана односно степену доступности правосудних органа грађанима.

Како су активности Високог савета судства поводом приговора неизабраних судија у току, та активност би била интензивирана и усклађена са ставовима Уставног суда и Комисије Европске уније.

У овом правцу Високи савет судства би остварио непосредну сарадњу са стручним установама и организацијама чије примедбе и сугестије би биле у сваком случају драгоцене за утврђивање најбољих решења.

У Крагујевцу,
Дана, 28.02.2011. год.

Кандидат за члана Високог савета судства
Судија

Милорад М. Јанићијевић